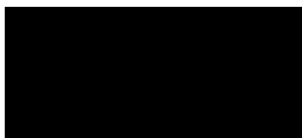

**STICHTING
RECLAME CODE**

Dossier 2021/00401

Amsterdam, 28 oktober 2021

Geachte

Hierbij zend ik u een afschrift van de beslissing van de Reclame Code Commissie d.d. heden in bovengemeld dossier. Wij verzoeken u uw cliënte in het bezit te stellen van deze uitspraak.

Indien uw cliënte het met deze beslissing niet eens is, kan zij daartegen in beroep gaan bij het College van Beroep.

Beroepsprocedure.

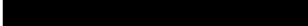
Het beroepschrift dient binnen 14 dagen na dagtekening van de uitspraak in het bezit te zijn van het College van Beroep, Postbus 75684, 1070 AR Amsterdam. Het beroepschrift moet bevatten:

- a. naam en adres
- b. aanduiding (dossiernummer), datum van de uitspraak
- c. de gronden van het beroep

De kosten voor het indienen van beroep bedragen:

- Particulieren: € 30,--.
- Bedrijven: € 500,-- tenzij het gaat om:
 - bedrijven die de door de Stichting Reclame Code op basis van het omslagstelsel gevraagde financiële bijdrage hebben betaald. In dit geval wordt € 250,-- per ingesteld beroep in rekening gebracht.

Voor nadere details ten aanzien van de kostenregeling verwijs ik u naar onze website <https://www.reclamecode.nl/NRC>.

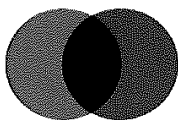
De bijdrage voor het indienen van beroep dient te worden overgemaakt op
 ten name van de Stichting Reclame Code.

Hoogachtend,
namens de Reclame Code Commissie

...voor verantwoorde reclame

Buitenveldertselaan 106 | 1081 AB Amsterdam | T 020 301 33 97
Postbus 75684 | 1070 AR Amsterdam | info@reclamecode.nl | www.reclamecode.nl

Beslissing van de Reclame Code Commissie

In de zaak van : Vereniging ZuivelNL te Den Haag, klaagster,
tegen : Stichting Dier&Recht te Amsterdam, verweerder.

De procedure

Namens klaagster (hierna: ZuivelNL) heeft [REDACTED] advocaat, bij brief van 27 augustus 2021 bezwaar gemaakt tegen de hierna te noemen uitingen.
De klacht is op 6 september 2021 in behandeling genomen.

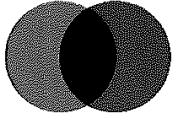
Namens verweerder (hierna: Dier&Recht) heeft [REDACTED], advocaat, verweer gevoerd bij brief van 16 september 2021.

De Reclame Code Commissie (hierna: de Commissie) heeft de klacht behandeld in haar zitting van 23 september 2021, waarbij partijen via een videoverbinding een mondelinge toelichting hebben gegeven en vragen van de Commissie hebben beantwoord.
Namens ZuivelNL heeft [REDACTED] voornoemd, mede aan de hand van een vooraf toegezonden pleitnota, de klacht toegelicht. Aan de zijde van ZuivelNL is tevens het woord gevoerd door [REDACTED] en is de zitting bijgewoond door [REDACTED].
Het standpunt van Dier&Recht is, eveneens aan de hand van een voorafgaand aan de zitting toegezonden pleitnota, toegelicht door [REDACTED] en [REDACTED] voornoemd.
Aan de zijde van Dier&Recht is de zitting ook bijgewoond door [REDACTED] en [REDACTED].

De bestreden uitingen

Het betreft de volgende uitingen die onderdeel zijn van de campagne "Stoppen met zuivel" van Dier&Recht (weergegeven met de in de klacht gebruikte nummering van de uitingen):

1.
Een abriposter met in de linkerbovenhoek het logo van Dier&Recht.
Onder de kop "Hulp nodig met stoppen?" is een melkpak afgebeeld met op de voorzijde daarvan, in een zwart kader, de foto van een kalfje in een kruiwagen. Daaronder staat de tekst: "Zuivel veroorzaakt ernstig dierenleed. Kalfjes worden direct na de geboorte weggehaald bij hun moeder." Onder de afbeelding staat "Stoppenmetzuivel.nl" en een QR-code.
2.
Een abriposter met in de linkerbovenhoek het logo van Dier&Recht.
Onder de kop "Hulp nodig met stoppen?" is een melkpak afgebeeld met op de voorzijde daarvan, in een zwart kader, de foto van een geormerkt kalfje en daaronder de tekst: "Zuivel is dodelijk. Jaarlijks worden 1,5 miljoen kalfjes geslacht voor zuivel." Onder de afbeelding staat "Stoppenmetzuivel.nl" en een QR-code.
3.
Een abriposter met in de linkerbovenhoek het logo van Dier&Recht.
Onder de kop "Hulp nodig met stoppen?" is een melkpak afgebeeld met op de voorzijde daarvan, in een zwart kader, de foto van een geormerkt kalfje dat in een hokje van tralies ligt. Daaronder staat de tekst: "Melk maakt meer kapot dan je lief is. Kalfjes krijgen kunstmelk, want hun moedermelk zit in jouw cappuccino." Onder de afbeelding staat "Stoppenmetzuivel.nl" en een QR-code.

4.

De website stoppenmetzuivel.dierenrecht.nl met de kop "Hulp bij stoppen met zuivel", in het bijzonder de tekst en afbeeldingen onder de subkop "Geheimen van de zuivelindustrie. Het lot van een kalf". De uitingen op de website waartegen bezwaar wordt gemaakt worden onder 'de klacht' nader gespecificeerd.

5.

De online video "Stoppen met zuivel" die op bovengenoemde website en op YouTube staat. In dit animatiefilmpje wordt de 'realiteit' van het leven van een kalfje afgezet tegen de 'verwachting'. Het filmpje eindigt met de geschreven tekst "Voor 2 op de 3 kalfjes uit de zuivelindustrie is dit de realiteit. Wij de melk, zij de slacht. Stoppenmetzuivel.nl."

De uitingen 1 t/m 4 zijn in kopie bij deze uitspraak gevoegd.

De klacht

Dier&Recht heeft onlangs de campagne "Stoppen met zuivel" gelanceerd. Verschillende uitingen en claims uit de campagne zijn volgens ZuivelNL misleidend en daarom oneerlijk. Per uiting licht ZuivelNL haar bezwaren als volgt toe.

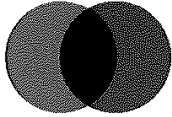
Uiting 1 Poster "Zuivel veroorzaakt ernstig dierenleed"

Deze poster wekt in de eerste plaats de suggestie dat zuivel zeer ongezond zou zijn voor de mens (*claim 1.1*). De afgebeelde verpakking met de duidelijke verwijzing naar de gezondheidswaarschuwingen op verpakkingen van tabaksproducten, gezien in samenhang met de prominent weergegeven kop "Hulp nodig met stoppen?", zal bij de consument de indruk achterlaten dat zuivel (in het algemeen) zeer slecht zou zijn voor de gezondheid van de mens. Blijkens de Schijf van Vijf van het Voedingscentrum en de Richtlijnen goede voeding 2015 van de Gezondheidsraad past zuivel echter in een gezond voedingspatroon. De claim dat zuivel zeer slecht voor de gezondheid is, klopt niet, is misleidend en daardoor oneerlijk.

Ook de claim "Zuivel veroorzaakt ernstig dierenleed" in samenhang met de direct daaronder staande tekst "Kalfjes worden direct na de geboorte weggehaald bij hun moeder" (*claim 1.2*), die door de absolute formulering serieus zal worden genomen door de gemiddelde consument, klopt niet. De heersende wetenschappelijke opvatting is dat het kalf geen leed - laat staan ernstig leed - wordt toegebracht door het scheiden van koe en kalf. Dit scheiden gebeurt juist in het belang van het welzijn en de gezondheid van het kalf. Omdat de moederkoe en het kalf meer aan elkaar binden naarmate ze langer samen blijven, worden ze vrij snel na de geboorte van het kalf van elkaar gescheiden, om ze zo min mogelijk stress te geven. Het voorgaande wordt volgens ZuivelNL onderschreven in het onderzoeksrapport van Hopster en Bergsma ("*Vroegtijdig scheiden van melkkoe en kalf. Implicaties voor gedrag en gezondheid in het licht van de gangbare praktijk*"), het rapport van Weary en Chua ("*Effects of early separation on the dairy cow and calf*") en het rapport van Michael Steele ("*Performance and behavioural effects of separating dairy cows and their calves at birth*"). In laatstgenoemd rapport wordt bovendien benadrukt dat het niet juist is de veehouderij te 'mensenlijken' door menselijke maatstaven voor moeder en kind toe te passen op de veehouderij. Ten slotte voert ZuivelNL als bezwaar aan dat in een aanzienlijk deel van de gevallen een kalf niet direct na de geboorte wordt weggehaald bij de koe, zoals door de absolute formulering in de uiting wordt gesuggereerd. ZuivelNL concludeert op grond van het bovenstaande dat claim 1.2 misleidend is en daardoor oneerlijk.

Uiting 2 Poster "Zuivel is dodelijk"

Ook bij het zien van deze poster zal de gemiddelde consument onmiddellijk het verband leggen

met sigarettenverpakkingen en de gezondheidsrisico's van roken. Om dezelfde redenen als toegelicht bij uiting 1 zal de onderhavige poster de indruk achterlaten dat zuivel (in het algemeen) zeer slecht voor de gezondheid zou zijn, of zelfs dodelijk (*claim 2.1*). Deze claim is niet juist, en is misleidend en daardoor oneerlijk.

Uit de absoluut en zonder voorbehoud geformuleerde tekst "Jaarlijks worden 1,5 miljoen kalfjes geslacht voor zuivel" (*claim 2.2*) zal de gemiddelde consument afleiden dat in Nederland jaarlijks 1,5 miljoen kalveren worden geslacht, puur om zuivel te produceren. Kalveren worden echter ook voor vlees geslacht. Het is daarom niet juist om het slachten van kalveren uitsluitend toe te rekenen aan de productie van zuivel. Deze claim is misleidend en daardoor oneerlijk.

Uiting 3 Poster "Melk maakt meer kapot dan je lief is"

De gemiddelde consument zal bij het zien van de onderhavige poster onmiddellijk het verband leggen met sigarettenverpakkingen en de gezondheidsrisico's van roken. Daarnaast zal door de verwijzing naar de voorlichtingscampagne "Drank maakt meer kapot dan je lief is" tevens een verband worden gelegd met de gezondheidsrisico's van alcohol. Zuivel wordt aldus in de context van twee gezondheidsschadelijke producten geplaatst, waardoor de indruk wordt gewekt dat zuivel zeer slecht zou zijn voor de gezondheid (*claim 3.1*). Deze claim klopt niet, en is daarom misleidend en om die reden oneerlijk.

Verder zal de gemiddelde consument uit de absoluut en zonder voorbehoud geformuleerde tekst "Kalfjes krijgen kunstmelk, want hun moedermelk zit in jouw cappuccino" afleiden dat kalfjes uitsluitend kunstmelk drinken (*claim 3.2*). Het is echter wettelijk verplicht dat kalfjes na de geboorte biest (moedermelk) krijgen. Daarnaast geven veel boeren koemelk aan het kalf in de periode dat het in de eenlingbox staat. Overigens wordt kunstmelk ten onrechte als minderwaardig aan koemelk gepresenteerd. Om voornoemde redenen is claim 3.2 misleidend en daardoor oneerlijk.

Uit de op poster 3 gebruikte foto zou de gemiddelde consument kunnen afleiden dat kalveren in Nederland in kooien worden gehouden (*claim 3.3*). Dat klopt niet, en is in verband met de wettelijke vereisten voor huisvesting ook niet toegestaan. Deze claim is daarom misleidend en daardoor oneerlijk.

Uiting 4 Website stoppenmetzuivel.dierenrecht.nl

De website schetst onder de kop "Geheimen van de zuivelindustrie – Het lot van een kalf" volgens ZuivelNL een gitzwart beeld van de levensloop van een kalf in de zuivelindustrie, welk leven zonder enig voorbehoud wordt neergezet als een grote lijdensweg. Impliciet wordt geclaimd dat de verschillende genoemde omstandigheden (ernstig) leed zouden veroorzaken bij kalveren. Een groot deel van de mededelingen over de omstandigheden in het leven van een kalf in de zuivelindustrie kloppen echter niet en/of veroorzaken naar objectieve maatstaven geen (ernstig) leed, waardoor deze mededelingen misleidend zijn.

ZuivelNL maakt specifiek bezwaar tegen de volgende tekstgedeeltes op de website:

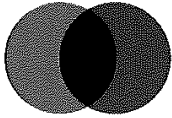
"1 uur oud. Moederloos.

Direct na de geboorte haalt de boer het kalf weg bij zijn moeder. Ze zien elkaar nooit meer terug. De eerste weken van zijn leven staat de koeienbaby in een kalveriglo. Alleen."

en:

"2 weken oud. Eenzaam in kooi. Ongezonde voeding

Na twee weken gaat het kalf met honderden lotgenoten in de vrachtwagen naar het vleeskalverbedrijf. Daar wordt hij vetgemest voor de slacht. Het kalf staat hier wekenlang alleen in een kooi. Hij krijgt twee keer per dag een emmertje kunstmelk en wat vast voer. Gras - zijn

natuurlijke voeding - eet de jonge grazer nooit. Het ongeschikte dieet veroorzaakt maag- en darmaandoeningen en (lichte) bloedarmoede.”
en:

“2 maanden oud. Geen ruimte voor natuurlijk gedrag

Na zes weken gaat het kalf naar een groepshok. Met vijf anderen in een krappe ruimte op een harde roostervloer zonder stro. Grazen en dartelen in een wei is er niet bij. Spelen lukt ook niet, omdat hij uitglijdt op de gladde vloeren. Het kalfje komt nooit buiten, ruikt nooit frisse lucht en ziet nooit daglicht.”

ZuivelNL licht als volgt toe welke 'claims' in bovenstaande tekstgedeeltes zij misleidend en daardoor oneerlijk acht.

Claim 4.1: het scheiden van koe en kalf zou ernstig leed veroorzaken bij het kalf

In het eerstgenoemde tekstgedeelte wordt, gezien de context, de gebruikte bewoordingen (“moederloos”, “koeienbaby”, “alleen”) en de begeleidende foto van een kalf achter ‘tralies’, bij de gemiddelde consument de suggestie gewekt dat het weghalen van het kalf bij zijn moeder ernstig leed bij het kalf zou veroorzaken. Zoals reeds gesteld bij uiting 1 klopt die claim niet. Ook wordt het kalf niet in alle gevallen direct na de geboorte weggehaald bij de koe.

Claim 4.2: kalveren zouden wekenlang helemaal alleen zijn

Anders dan bij de gemiddelde consument wordt gesuggereerd met de mededelingen “Eenzaam in kooi”, “Het kalf staat hier wekenlang alleen in een kooi” en “Na zes weken gaat het kalf naar een groepshok”, is het kalf niet wekenlang helemaal alleen. Het is wettelijk verplicht dat de kalveren in de korte tijd dat ze individueel gehuisvest mogen worden, elkaar kunnen zien en aanraken. Overigens is de gebruikte foto van een kalfje in een ‘kooi’ minstens 13 jaar oud en vermoedelijk niet in Nederland genomen, aldus ZuivelNL.

Claim 4.3: alle kalveren in de melkveehouderij zouden worden geslacht

Door de tekst “Na twee weken gaat het kalf met honderden lotgenoten in de vrachtwagen naar het vleeskalverbedrijf” wordt bij de gemiddelde consument de suggestie gewekt dat alle kalveren in de melkveehouderij naar een vleeskalverbedrijf worden gebracht om te worden geslacht, terwijl in werkelijkheid ongeveer 30% van de kalveren op de melkveehouderij blijft en opgroeit tot melkkoe.

Claim 4.4: kalveren zouden ongezonde en ongeschikte voeding krijgen

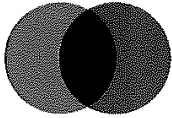
Uit de mededeling “Gras - zijn natuurlijke voeding - eet de jonge grazer nooit. Het ongeschikte dieet veroorzaakt maag- en darmaandoeningen en (lichte) bloedarmoede” zal de gemiddelde consument opmaken dat kalveren ongezonde en ongeschikte voeding krijgen, hetgeen verschillende aandoeningen zou veroorzaken. Dat klopt niet, nu de voeding van kalveren in de praktijk moet voldoen aan strenge wettelijke eisen, die ertoe dienen de gezondheid en het welzijn van de kalveren te bevorderen.

Claim 4.5: kalveren zouden nooit gras eten

Uit de absoluut en zonder voorbehoud geformuleerde tekst “Gras - zijn natuurlijke voeding - eet de jonge grazer nooit” zal de gemiddelde consument opmaken dat een kalf nooit gras eet. Dit klopt niet. Kalveren op melkveebedrijven eten indien mogelijk in de zomer gras in het weiland en gedurende de periode op stal eten zij gras in andere vormen (vers gemaaid gras, gras gedroogd tot hooi of tot kuilgras en geperst gras).

Claim 4.6: kalveren zouden in Nederland in kooien worden gehouden

De gemiddelde consument zal uit de tekst “Eenzaam in een kooi”, in combinatie met de begeleidende foto, kunnen afleiden dat kalveren in Nederland in kooien worden gehouden. Dat klopt niet, en is in verband met de wettelijke eisen aan huisvesting ook niet toegestaan.

Claim 4.7: kalveren zouden in alle gevallen op een harde roostervloer zonder stro staan

Uit de tekst "Met vijf anderen in een krappe ruimte op een harde roostervloer zonder stro" zal de gemiddelde consument afleiden dat kalveren in alle gevallen krap zijn gehuisvest, op een harde roostervloer zonder stro staan en geen ligruimte hebben. Dat klopt niet. ZuivelNL wijst op de wettelijke eisen ten aanzien van de huisvesting van kalveren, ook voor de ruimte per kalf, de vloer en de ligruimte.

Claim 4.8: kalveren zouden niet kunnen spelen omdat zij uitglijden op gladde vloeren

De zonder enig voorbehoud geformuleerde tekst "Spelen lukt ook niet, omdat hij uitglijdt op de gladde vloeren" is misleidend, nu in het Besluit houders van dieren is bepaald dat de vloer van een stal stroef is (...) en een stevige, vlakke en stabiele oppervlakte vormt.

Claim 4.9: kalveren zouden nooit buiten komen, nooit frisse lucht ruiken en nooit daglicht zien.

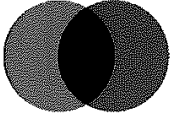
De gemiddelde consument zal de tekst "Het kalfje komt nooit buiten, ruikt nooit frisse lucht en ziet nooit daglicht" letterlijk opvatten. Deze claim klopt niet. Melkveehouders laten kalveren buiten lopen als de omstandigheden het toelaten en stallen worden geventileerd met frisse lucht. Daarnaast zien kalveren (conform de Welzijnseisen voor kalveren) wel degelijk daglicht en zijn de stallen voldoende verlicht.

Uiting 5 Video "Stoppen met zuivel"

Uit de animatiebeelden die met het onderschrift "realiteit" worden gepresenteerd, zal de gemiddelde consument opmaken dat kalveren in een zeer donkere stal worden gehouden. In werkelijkheid zijn de stallen goed verlicht, conform de daarvoor geldende wettelijke eisen. Nu de online video een onjuiste weergave van de realiteit is, is deze misleidend en daardoor oneerlijk.

Het verweer

Dier&Recht voert in de eerste plaats aan dat de uitingen niet kwalificeren als reclame. Dier&Recht is een non-profitorganisatie, die zich onder andere door het voeren van publiekscampagnes richt op het verbeteren van de (rechts)positie van dieren in de maatschappij. Met de recent gestarte campagne wil Dier&Recht de consument bewust maken van de schaduwkanten van zuivel en roept zij consumenten op te stoppen met zuivel. Met deze campagne dient Dier&Recht geen achterliggende economische activiteit, zij is een onafhankelijke en niet-commerciële organisatie. Gelet hierop valt de campagne volgens Dier&Recht niet onder de reikwijdte van de Nederlandse Reclame Code (NRC). Dier&Recht prijst in de campagne geen goederen, diensten en/of denkbeelden aan, maar neemt een standpunt in over de consumptie van zuivel en neemt daarmee deel aan het publiek debat. Indien wordt geoordeeld dat de campagne wel onder de reikwijdte van de NRC valt, dan is hoogstens sprake van een niet-commerciële uiting, waarin de aandacht wordt gevestigd op een maatschappelijk thema. Dit valt onder de vrijheid van meningsuiting. Het is vaste jurisprudentie dat er weinig ruimte is om de vrijheid van meningsuiting te beperken wanneer een uiting onderdeel is van het maatschappelijk debat (zie EHRM 10 november 2015, zaak 40454/07). Bovendien is er volgens de rechtspraak in dat geval ruimte voor provocatie en overdrijving (zie EHRM 5 juli 2016, zaak 1799/07). Dier&Recht neemt het standpunt in dat de consumptie van zuivel leidt tot ernstig dierenleed bij de kalveren die voor de zuivel geboren moeten worden. Deze subjectieve mening heeft zij gebaseerd op onafhankelijke wetenschappelijke onderzoeken. Hoewel een standpunt niet aannemelijk kan en hoeft te worden gemaakt, zal Dier&Recht hierna ingaan op het wetenschappelijke onderzoek waarop zij haar standpunt in het publieke debat baseert en toelichten dat er volgens haar geen sprake is van misleidende of oneerlijke reclame.

Uiting 1 Poster "Zuivel veroorzaakt ernstig dierenleed"

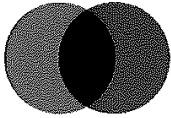
Dier&Recht stelt noch suggereert in deze uiting en in haar campagne dat zuivel zeer slecht is voor de gezondheid van mensen (*claim 1.1*). Dier&Recht is een dierenwelzijnsorganisatie, de campagne gaat over het welzijn van kalveren en er staan foto's van kalveren op de posters en op de website. De enige tekst in de hele campagne die over humane gezondheid gaat, staat in de inleiding op de website. Hier stelt Dier&Recht de vraag "Waarom wil jij stoppen? Omdat je tegen dierenleed bent? Omdat het niet echt gezond voor je is? Of omdat het slecht is voor natuur en klimaat?" De eigen gezondheid kan een reden zijn om te stoppen met zuivel voor bijvoorbeeld mensen die lactose-intolerant zijn. Dier&Recht gaat hier echter niet verder op in. De campagne bevat geen gezondheidsclaim ten aanzien van zuivel, zodat van misleidende of oneerlijke reclame geen sprake is.

De tekst "Zuivel veroorzaakt ernstig dierenleed" (*claim 1.2*) ziet zowel op het scheiden van koe en kalf kort na de geboorte als op al het andere ernstige leed dat het kalf daarna nog te wachten staat. De 'claim' moet worden beoordeeld in de context van de gehele poster en in de context van de gehele campagne (dus in samenhang met de website en de andere posters), aldus Dier&Recht. De poster dient om de aandacht te trekken en bevat een QR-code en een verwijzing naar de website, waar het leven van een kalf wordt beschreven. Ter onderbouwing van haar standpunt dat het scheiden van koe en kalf ernstig dierenleed meebrengt, verwijst Dier&Recht naar de (overgelegde) Ongeriefanalyse 2020 van Wageningen University Research (WUR), waarin aan deze scheiding de hoogst mogelijke ongeriefscore (8 uit 8) en ernstscore 2 is toegekend. Dit betekent dat sprake is van ernstige aantasting van de lichamelijke en psychische gezondheid van het kalf en dat het dier een ernstige mate van ongerief ervaart. De kwalificatie door WUR luidt "ernstig ongerief", wat door Dier&Recht in de uiting is vertaald in "ernstig dierenleed". De onderzoeken van Hopster, Weary, Steele, waarnaar ZuivelNL verwijst, kunnen volgens Dier&Recht niet dienen als onderbouwing van de stelling dat het scheiden van koe en kalf gebeurt in het belang van het kalf. Deze onderzoekers concluderen slechts dat binnen de huidige gangbare melkveehouderij met ligboxstallen het direct scheiden van koe en kalf de minst kwalijke oplossing is, omdat na enige tijd de band tussen koe en kalf nog sterker is en scheiding meer stress veroorzaakt. De mededeling dat sprake is van ernstig dierenleed is niet misleidend of oneerlijk. Het moet Dier&Recht vrijstaan dit standpunt in het publieke debat te verkondigen. Naar aanleiding van het bezwaar van ZuivelNL dat niet alle kalfjes direct na de geboorte worden gescheiden van de koe, voert Dier&Recht aan dat vaststaat dat de kalfjes uiterlijk op de leeftijd van twee dagen worden weggehaald. Gelet op de natuurlijke speenleeftijd van 6 tot 12 maanden mag ook een scheiding na twee dagen als 'direct' worden aangemerkt. Ook hier is geen sprake van misleiding, aldus Dier&Recht.

Uiting 2 Poster "Zuivel is dodelijk"

Ook hier zegt of suggereert Dier&Recht niet dat zuivel zeer ongezond is voor de mens (*claim 2.1*). Er is bij deze poster gekozen voor de vergelijking met roken om de consument wakker te schudden en te wijzen op de schaduwkanten van zuivel. Het is duidelijk dat de vergelijking wordt gemaakt in verband met het lot van de kalfjes. Zij betalen de prijs voor de consumptie van zuivel en gaan dood, niet de consument.

Met de mededeling dat jaarlijks 1,5 miljoen kalfjes worden geslacht voor zuivel (*claim 2.2*) maakt Dier&Recht duidelijk dat kalfjes die in de melkveehouderij worden geboren een restproduct en een bijvangst van de melkproductie zijn. De kalfjes worden alleen maar geboren omdat de koe anders geen melk geeft. Dat in Nederland dit restproduct deels wordt 'vervaard' als (merendeels te exporteren) kalfsvlees, betekent niet dat de kalfjes zijn geboren om vlees te produceren. Nu jaarlijks 1,5 miljoen kalfjes worden geslacht die alleen maar zijn geboren in de melkveehouderij omdat de koeien anders geen melk geven, is uiting 2 niet misleidend en oneerlijk.

Uiting 3 Poster "Melk maakt meer kapot dan je lief is"

Zoals toegelicht bij uiting 1 en 2, zegt of suggereert Dier&Recht nergens in de campagne dat zuivel 'zeer slecht is voor de gezondheid van mensen' (*claim 3.1*). Met deze poster is gekozen voor een analogie met alcohol om de consument wakker te schudden en het is voor iedereen duidelijk dat het Dier&Recht gaat om het lot van de kalfjes. In de voorlichtingscampagne 'Drank maakt meer kapot dan je lief is' ging het trouwens ook niet over gezondheidsproblemen voor mensen, maar over de grote sociale problemen die het gevolg kunnen zijn van drankmisbruik.

Kalveren worden in de melkveehouderij geboren omwille van de melkproductie. Omdat het niet de bedoeling is dat de kalveren de melk opdrinken, krijgen zij voornamelijk kunstmelk (*claim 3.2*). In de uiting staat niet dat kalveren alleen maar kunstmelk drinken, zoals ZuivelNL in de klacht suggereert. Kalveren krijgen inderdaad kort na de geboorte (verplicht) biest (de eerste moedermelk na het kalven). Dit doet echter geen afbreuk aan de uiting, nu de kalfjes na een paar dagen kunstmelk krijgen terwijl de natuurlijke speenleeftijd van een kalf op 6 tot 12 maanden ligt. Ter onderbouwing van het feit dat kalfjes kunstmelk drinken voert Dier&Recht aan dat 70% van de geboren kalfjes geen melkkoe wordt en na 14 dagen naar een vleeskalverhouderij wordt getransporteerd, waar geen koeien zijn die melk geven. Ook wordt verwezen naar het (overgelegde) interview met de voormalige voorzitter van LTO Nederland die zegt "Dat kalf moet weg bij de koe. Die melk is niet bedoeld voor het kalf maar voor de fles."

Naar aanleiding van de klacht dat de gemiddelde consument op basis van de foto op deze poster zal denken dat kalveren in een kooi worden gehouden (*claim 3.3*), wat niet juist en wettelijk niet toegestaan zou zijn, stelt Dier&Recht dat het wel degelijk wettelijk is toegestaan om kalveren totdat ze acht weken oud zijn solitair te huisvesten. Op de melkveehouderij worden kalveren de eerste twee weken solitair gehuisvest in eenlingboxen en dat geldt ook voor de eerste zes weken op de vleeskalverhouderij. De foto geeft de gangbare praktijk weer, waarin het kalf in een ijzeren constructie ligt die van boven open is, maar waar het niet uit kan.

Op grond van het vorenstaande stelt Dier&Recht dat uiting 3 niet misleidend of oneerlijk is.

Uiting 4 Website stoppenmetzuivel.dierenrecht.nl

Dier&Recht betwist dat sprake is van misleidende en oneerlijke reclame en licht dat per klachtonderdeel als volgt toe.

Claim 4.1 (moederloos)

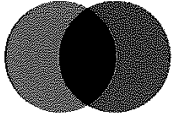
Onder het kopje "Moederloos" staat sec beschreven hoe het leven van een kalf er de eerste 14 dagen uit ziet en op de bijbehorende foto is een kalfje in een kalveriglo te zien. De bezoeker van de website mag hierover zelf een oordeel vormen. De woorden "dierenleed" of "ernstig dierenleed" komen in dit onderdeel van de campagne niet voor.

Claim 4.2 (eenzaam in kooi)

Het is een feit dat solitaire huisvesting is toegestaan tot het kalf acht weken oud is. Dat kalveren wel andere kalveren moeten kunnen zien en aanraken, verandert hier niets aan. In de uiting wordt niet gezegd dat de kalveren alleen *zijn*, maar dat zij wekenlang alleen *staan*.

Claim 4.3 (alle kalveren in melkveehouderij geslacht)

ZuivelNL heeft de oude versie van de website gezien, waar niet werd vermeld dat het bij de mededeling "Alle kalveren in de melkveehouderij worden geslacht" alleen ging om de vleeskalfjes. Dit was verwarrend en is inmiddels verhelderd. Nu staat op de website: "Het kalfje is een restproduct. Zeventig procent van alle kalfjes uit de zuivelindustrie eindigt binnen een jaar als

kalfsvlees." Pas na deze tekst volgt de informatie over het leven van vleeskalveren, zodat de bezoeker van de website weet over welke kalfjes het gaat.

Claim 4.4 (ongezonde en ongeschikte voeding)

Kort samengevat betoogt Dier&Recht gemotiveerd dat het bestaan van wettelijke vereisten waaraan het voer van kalveren moet voldoen, niet betekent dat de voeding qua hoeveelheid ijzer en vast, vezelrijk ruwvoer voldoende is voor een goede gezondheid van de kalveren.

Claim 4.5 (geen gras)

De mededeling "Gras - zijn natuurlijke voeding - eet de jonge grazer nooit" heeft geen betrekking op de kalfjes die op het melkveebedrijf mogen blijven, maar op de 70% kalfjes die zijn bestemd voor de vleeskalverhouderij (zoals inmiddels op de website is toegevoegd).

Claim 4.6 (solitaire huisvesting)

Dier&Recht verwijst naar hetgeen zij als verweer heeft aangevoerd tegen de claims 3.3 en 4.2.

Claim 4.7 (harde roostervloeren zonder stro)

Dat er wettelijke eisen gelden voor de huisvesting van kalveren betekent niet dat de uiting misleidend en oneerlijk is. Alleen een kalf dat jonger is dan 14 dagen heeft recht op een vloer met strooisel. Dit deel van de website ziet op de kalveren die terechtkomen in de vleeskalverhouderij en daar worden ze gehuisvest op een betonnen of houtenroostervloer. In de Ongeriefanalyse van WUR is aan deze huisvesting de maximale ongeriefscore toegekend voor 'gladde vloeren' en de ongeriefscore 4 uit 8 voor 'harde vloeren'. Ook is vermeld dat het ongerief 'harde vloeren' 100% van de kalveren treft. Verder geldt dat Dier&Recht mag zeggen dat zij de ruimte voor kalveren 'krap' vindt, ook al voldoet de ruimte aan de wettelijk voorschriften.

Claim 4.8 (kalveren glijden uit)

Een stoeve vloer is inderdaad wettelijk verplicht, zoals ZuivelNL stelt, maar in de praktijk worden de vloeren waarop de vleeskalveren worden gehouden glad door mest en urine. Aan gladde vloeren is door WUR de maximale ongeriefscore toegekend.

Claim 4.9 (kalveren komen niet buiten, ruiken geen frisse lucht, zien geen daglicht)

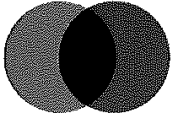
In de klacht wordt gesteld dat kalveren van melkveehouders wel buiten komen, maar dit deel van de website ziet duidelijk op vleeskalveren, aldus Dier&Recht. Verder is het ventileren van stallen niet hetzelfde als het ruiken van frisse lucht. De luchtkwaliteit in kalverstallen is slecht en de kalveren ervaren geen frisse lucht. Met de mededeling dat kalveren geen daglicht zien, wordt bedoeld dat de kalveren niet buiten komen, maar in donkere stallen leven. Dat wettelijk is vastgelegd hoeveel licht er in de stallen van vleeskalveren moet komen - minimaal 2% van de vloeroppervlakte moet van lichtdoorlatend materiaal zijn - betekent niet dat de uiting misleidend is. De kalveren komen nooit buiten en ervaren dus niet werkelijk daglicht.

Uiting 5 Video

Juist omdat Dier&Recht de realiteit wil tonen, is de animatie van kalfjes geplaatst in echte foto's van de melkvee- en kalverhouderij. De foto's tonen een vrij donkere stal en geven een realistisch beeld van het leven van een vleeskalf dat wordt geboren als restproduct van koemelk voor mensen. Ook hier is van misleidende of oneerlijke reclame geen sprake, aldus Dier&Recht.

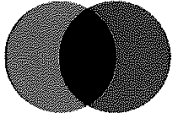
De mondelinge behandeling

Partijen hebben hun standpunten toegelicht. Op hetgeen ter zitting is aangevoerd wordt hierna voor zover nodig ingegaan.

Het oordeel van de Commissie

1.
De klacht stelt aan de orde of de posters, de website en het videofilmje, die deel uitmaken van de 'stoppen-met-zuivel'-campagne van Dier&Recht, misleidend en daardoor oneerlijk zijn.
2.
In de eerste plaats moet de vraag worden beantwoord of sprake is van reclame in de zin van de Nederlandse Reclame Code (NRC), nu dit door Dier&Recht wordt betwist. Krachtens artikel 1 NRC wordt onder reclame verstaan: iedere openbare en/of systematische directe dan wel indirecte aanprijzing van goederen, diensten en/of denkbeelden door of ten behoeve van een adverteerder. In de bestreden uitingen maakt Dier&Recht onmiskenbaar haar mening kenbaar over de consumptie van zuivel en het volgens haar daaruit voortvloeiende leed voor kalfjes in de melkveehouderij en roept zij op te stoppen met zuivel. De uitingen vallen daarmee onder de definitie van reclame voor denkbeelden in artikel 1 NRC.
3.
Als uitgangspunt geldt dat het Dier&Recht vrij staat om in reclame-uitingen haar mening kenbaar te maken en denkbeelden te uiten. Hierbij geldt wel als voorwaarde - voor zover hier van belang, gelet op de grondslag van de klacht - dat haar uitingen niet misleidend mogen zijn. Dier&Recht heeft deze grondslag niet betwist, zodat de Commissie ervan uitgaat gaat dat Dier&Recht zichzelf in zoverre beschouwt als handelaar die valt onder de regeling inzake misleidende handelspraktijken als bedoeld in de artikelen 7 en 8 NRC. Dat dit anders zou zijn is gesteld noch gebleken.
4.
De bestreden uitingen dienen als zelfstandige uitingen te worden beoordeeld. De uitingen maken weliswaar alle deel uit van dezelfde campagne, maar kunnen afzonderlijk van elkaar worden gezien en moeten elk op zich aan de hier aangevoerde grondslag worden getoetst.
5.
Op de door ZuivelNL aangevoerde grondslag acht de Commissie de klacht tegen de uitingen 1, 2 en 4 gegrond, nu hierin onjuiste suggesties zijn gelegen over de leefomstandigheden van kalfjes en/of de gezondheid van zuivel. Ten aanzien van uiting 1 volgt dit uit het beeld van een pasgeboren kalfje in een kruiwagen en uit de vergelijking die wordt gemaakt met de waarschuwing op de verpakking van sigaretten, in combinatie met de kop "Hulp nodig met stoppen?", waardoor de indruk wordt gewekt dat zuivel slecht is voor de gezondheid van de mens. Deze indruk wordt ook gewekt door de gelijkkluidende kop en de tekst "Zuivel is dodelijk" in uiting 2. Door Dier&Recht is erkend dat niet kan worden gezegd dat zuivel in het algemeen ongezond is. Op grond van het vorenstaande is de Commissie van oordeel dat de als uiting 1 en uiting 2 aangeduide posters gepaard gaan met onduidelijke informatie als bedoeld in de aanhef van artikel 8.2 NRC. Ten aanzien van de website (uiting 4) overweegt de Commissie als volgt. Niet is in geschil dat 30% van de in de zuivelindustrie geboren kalfjes op het melkveebedrijf blijft om daar op te groeien tot melkkoe. Dier&Recht heeft meegedeeld dat de mededelingen op de website betrekking hebben op de kalfjes (70%) die na twee weken worden getransporteerd naar vleeskalverbedrijven om uiteindelijk te worden geslacht. Naar het oordeel van de Commissie wordt op de website (zoals die ter beoordeling voorligt) het onderscheid tussen kalfjes die op het melkveebedrijf blijven en vleeskalfjes niet duidelijk gemaakt en wordt de indruk gewekt dat de beschrijving van "het lot van een kalf" betrekking heeft op alle kalfjes. Niet is weersproken dat de leefomstandigheden van kalfjes op de melkveehouderij anders (beter) kunnen zijn dan die van vleeskalfjes. Nu de beschrijving van "het lot van een kalf" wordt gepresenteerd alsof sprake is van een lot dat voor alle kalfjes in de zuivelindustrie geldt, terwijl dat niet het geval is, wordt op de website informatie verstrekt die voor de gemiddelde consument onduidelijk en verwarrend is. Omdat de gemiddelde

consument hierdoor ertoe kan worden gebracht een besluit te nemen over een transactie (ten aanzien van de consumptie van zuivel) dat hij anders niet had genomen, is de website in zoverre misleidend als bedoeld in artikel 8.2 aanhef en onder b NRC en daardoor oneerlijk in de zin van artikel 7 NRC.

6.

Voor het overige kan de klacht niet slagen.

In uiting 3 ontbreekt naar het oordeel van de Commissie de in de uitingen 1 en 2 ontoelaatbaar geachte suggestie dat zuivel slecht is voor de gezondheid van de mens. Verder wordt in uiting 3 geen onjuiste informatie over de kalfjes verstrekt. Er wordt niet gesteld dat kalfjes vanaf hun geboorte alleen maar kunstmelk krijgen en door ZuivelNL is niet betwist dat kalfjes na eerste biest geen koemelk meer krijgen.

Het bezwaar van ZuivelNL tegen uiting 5 (video) betreft de volgens haar onjuiste weergave van de hoeveelheid licht in de kalverstal. Naar het oordeel van de Commissie is weliswaar sprake van een vrij donkere stal - overigens niet geheel zonder daglicht - maar dient dit vooral om de 'sombere' realiteit aan te geven dat de (vlees)kalfjes binnen staan en niet buiten in de wei lopen. De Commissie acht het geschetste beeld niet zo bezijden de werkelijkheid dat sprake is van misleiding. Dit onderdeel van de klacht wordt daarom afgewezen.

7.

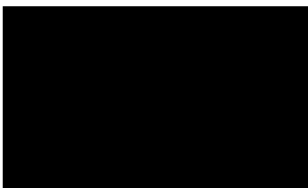
Op grond van het vorenstaande wordt als volgt beslist.

De beslissing

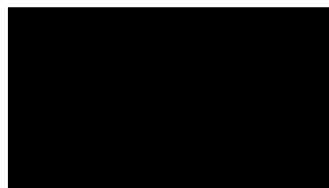
Onder verwijzing naar hetgeen is overwogen onder 5 van het oordeel, acht de Commissie uitingen 1 en 2 (posters) en uiting 4 (website) in strijd met artikel 7 NRC. Zij adviseert Dier&Recht om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. Voor het overige wijst de Commissie de klacht af.

Partijen hebben, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld, de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij het College van Beroep, onder gelijktijdige storting van het voor de behandeling van het beroep verschuldigde bedrag. Het beroepschrift dient binnen 14 dagen na dagtekening van deze uitspraak in het bezit te zijn van het College van Beroep, waarvan het secretariaat gevestigd is te Amsterdam. Het postadres van het secretariaat is: postbus 75684, 1070 AR Amsterdam.

De voorzitter

De secretaris

Amsterdam, 28 oktober 2021

Hulp nodig met stoppen?

STOPPENMETZUIVEL.NL

Dier&Recht

poster 2

Hulp nodig met stoppen?

THT 09-09 07-52

STOPPENMETZUIVEL.NL

Dier&Recht

poster 3

Hulp nodig met stoppen?

STOPPENMETZUIVEL.NL

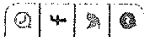
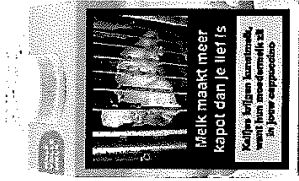
Waarom wilt u stoppen?

Omdat je tegen dierenleed bent? Omdat het niet echt gezond voor je is? Of omdat het slecht is voor natuur en klimaat?

Wat je reden ook is om jezelf te bevrijden van zuivel, het is nu makkelijker dan ooit om de stap te zetten.

Nies gewoon voor plantaardige melk, kaas of yoghurt.

ALTERNATIEVEN VOOR ZUIVEL

Geheimen van de zuivelindustrie

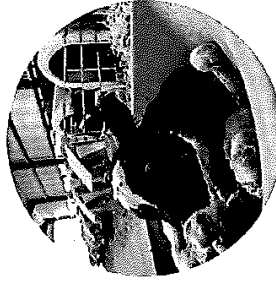
Het lot van een kalf

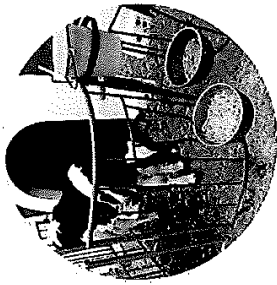
0 uur oud

Een koe geeft moedermelk

Een koe geeft pas melk als zij een kalf krijgt. Om continue melk te geven, krijgt zij elk jaar een nieuw kalf. Elke melkkoer die je ziet is zwanger of net bevallen.

Het kalfje is een onnodige restproduct.

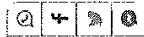

1 LUR OUD

Moederhoes

Direct na de geboorte haalt de boer het kalf weg bij zijn moeder. Ze zien elkaar nooit meer terug. De eerste weken van zijn leven staat de koebaby in een kalverhlo. Alleen. Hij drinkt kunstmelk uit een emmer. Zijn moedermelk is voor menselijke consumptie.

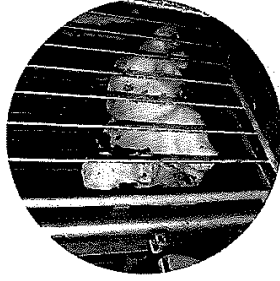

2 WKEN OUD

Kenzaam in kooi, ongezonde voeding

Na twee weken gaat het kalf met honderden lotgenoten in de vrachtwagen naar hooivleesdialverbedrijf. Daar wordt hij vergemest voor de slacht.

Het kalf staat hier wekenlang alleen in een kooi. Hij krijgt twee keer per dag een emmerje kunstmelk, en wat voer. Gras - zijn natuurlijke voeding - eet de jonge grazer nooit. Het ongeschiktes dieet veroorzaakt maag- en darmaandoeningen en (soms) bloeddarmoede.

2 MAANDPE OUD

Geen ruimte voor natuurlijke gedrag

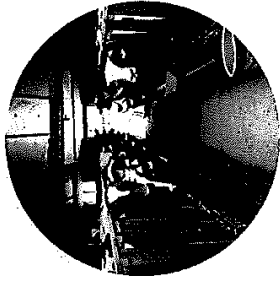

2 MAANDEN OUD
Geen ruimte voor natuurlijk gedrag
Na zes weken gaat het kalf naar een groepshok. Met vijf anderen in een krappe ruimte op een harde roostervloer zonder stro. Grazen en daren in een weil is er niet bij. Spelen lukt ook niet, omdat hij uinglijdt op de gladde vloeren. Het kalfje komt nooit buiten, ruikt nooit frisse lucht en ziet nooit daglicht.

6 MAANDEN OUD
Kort leven vol ziektes
Door de vele ziekteklemen, lage weerstand, slechte huisvesting en ongezonde voeding maakt het kalf geen schijn van kans tegen ziektes als diarree en longontsteking. In zijn korte leven wordt hij minstens twee of drie keer behandeld met antibiotica.
Binnen een jaar gaat hij naar de slacht en komt er een einde aan zijn korte en ellendige bestaan.

Alternatieven voor zivelproducten